

**NORSK FENGSELS- OG
FRIOMSORGSFORBUND**

Dagsorden punkt 9:

Handlingsprogram 2022–2026

1

2 **Handlingsprogram**
3 **2022–2026**

4

5

6

7

8 **NFF I SAMFUNNET**

9 **NFF FOR MEDLEMMENE**

10

11

12

13

14

15

ERKJENNELSE

ANERKJENNELSE

VERDSETTELSE

16 [OMSLAGETS INNSIDE FORAN:]

17

18 INNHOLD

19

20 **I INNLEDNING**

21 1. Forord x

22 2. Introduksjon x

23 3. Verdigrunnlag x

24 4. Ambisjon x

25 5. Hovedsaker x

26

27 **A: NFF I SAMFUNNET**

28 **Våre prinsipper**

29 *Målbilde: Kriminalomsorgen* x

30

31 **II SAMFUNNSROLLEN**

32 6. Samfunnsutviklingen x

33 7. Samfunnsaktøren x

34

35 **III KRIMINALOMSORGEN**

36 8. Status 2022

37 9. Kriminalpolitiske prioriteringer x

38 10. Kriminalomsorgens ressurser

39 11. Kriminalomsorgens organisering x

40 12. Kriminalomsorgens infrastruktur x

41

42 **B: NFF FOR MEDLEMMENE**

43 **Våre prioriteringer**

44 *Målbilde: Forbundet* x

45

46 **IV ORGANISASJONEN**

47 13. Forbundet x

48 14. Medlemmene x

49

50 **V FAGLIGPOLITIKKEN**

51 15. Anerkjennelse x

52 16. Verdsettelse x

53 17. Arbeidsforhold x

54 18. Medbestemmelse x

55 19. Tillitsreformen x

56

57

58 Dette er prinsipp- og handlingsprogrammet ble vedtatt av landsmøtet til Norsk Fængsels- og
59 Friomsorgsforbund, xx. november 2022. Programmet er landsmøtets marsjordre til forbundsstyret, og
60 gjennomføringen følges opp av sentralstyret.

61

62 Dokumentet er todelt: **Del A** er *prinsippdelen*, som redegjør for forbundets policy; dets prinsipielle
63 standpunkt. **Del B** er *handlingsdelen*, som klargjør hvilke krav forbundet stiller og hvilke hovedtiltak det
64 selv skal iverksette i løpet av landsmøteperioden.

65

66 Prinsipp- og handlingsprogrammet settes ut i livet gjennom et eget, mer detaljert og tiltaksspesifikt
67 *arbeidsprogram* som revideres av sentralstyret på årlig basis.

68

69 **FORBUNDET**

70

71 **NFF er den ledende fagorganisasjonen innen kriminalomsorgen. Med sin faglige tyngde**
72 **er forbundet den fremste forsvarer av de ansattes rettigheter. NFF er samtidig en viktig**
73 **samfunnsaktør, en premissleverandør og pådriver for en bedre kriminalomsorg, en**
74 **sikrere arbeidsplass og et tryggere samfunn.**

75

76 Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund (NFF) er det største fagforbundet for tilsatte i norsk
77 kriminalomsorg. Vi har historie og erfaring, vi har tyngde og gjennomslagskraft. Vi står opp for
78 våre medlemmer: For økt anerkjennelse og verdsettelse.

79

80 NFF er partipolitisk uavhengig, og setter alltid medlemmenes interesser fremst. De fronter vi
81 overfor arbeidsgiver, Kriminalomsorgsdirektoratet, overfor regjering og storting, og alle partier.
82 Vi er tilsluttet LO og LO Stat, med den styrken det gir: I kriminalpolitikk og tarifforhandlinger.

83

84 NFF er til for alle ansatte i hele etaten. Vi arbeider for å gjøre kriminalomsorgen til en bedre
85 arbeidsplass for samtlige ansatte, med bedre soningstilbud for alle domfelte – og til en sterk
86 samfunnsaktør. Derfor legger vi særlig vekt på tre grunnforutsetninger:

87

88 **Erkjennelse**

89 Myndighetene må erkjenne at det er betydelige utfordringer i norsk kriminalomsorg. Disse
90 bunner ikke minst i uakseptabelt stramme ressursrammer, inklusive for få ansatte. Det fører
91 bl.a. til uforsvarlige soningsforhold og utilstrekkelig oppfølging av soningsdømte. Det må
92 også erkjennes at Norge dermed bryter egne og internasjonale lover.

93

94 **Anerkjennelse**

95 Myndighetene må anerkjenne samfunnsverdien de ansatte i kriminalomsorgen skaper. Den
96 dannes av dyktige og dedikerte medarbeidere i alle deler av norsk kriminalomsorg. Det er
97 på høy tid å anerkjenne kriminalomsorg som et fag, med mange funksjoner. For å gjenreise
98 en kriminalomsorg med forsterket kvalitet må kompetansen anerkjennes.

99

100 **Verdsettelse**

101 Myndighetene må verdsette samfunnsinnsatsen til de ansatte i kriminalomsorgen. Den
102 skjer døgnet rundt, året rundt, i fengsler og friomsorg, og under til dels svært krevende
103 forhold, med store sikkerhetsutfordringer. Det må erkjennes at dette handler om en tøff
104 førstelinjetjeneste der avlønningen fortsatt ikke samsvarer med innsats og risiko.

105

106

107 I. INNLEDNING

108

109

110

111

Prinsipp- og handlingsprogrammet fastsetter prinsipper og hovedprioriteringer for landsmøteperioden. Det er forbundets fremste styringsdokument, og forplikter alle tillitsvalgte. Handlingsprogrammet er grunnlaget for årlige handlingsplaner.

NFF skal i programperioden 2022–2026 arbeide for å:

- gjenreise og styrke norsk kriminalomsorg, med en strafferettspleie forankret i vår politiske og humanistiske tradisjon, og som oppfyller kravene i lov-, regel- og avtaleverk
- sikre anerkjennelse av kriminalomsorg som fag, og en verdsettelse av de ansatte særlig i sektorens utfordrende førstelinje som samsvarer med innsats og belastning
- styrke forbundet som arbeidstakernes tyngste og toneangivende premissleverandør i norsk kriminalomsorg, med solid politisk og faglig støtte fra LO og LO Stat

112

113

114 1. Forord

115

NFF arbeider alltid for å ivareta medlemmenes interesser og forsvare deres rettigheter.

116

Forbundet må hele tiden jobbe opp mot Kriminalomsorgsdirektoratet som arbeidsgiver og politiske myndigheter – storting og regjering – som rammesetter.

117

118

NFF er først og fremst et fagforbund, men vi er samtidig en viktig samfunnsaktør.

119

Forbundet er en sterkt faglig premissleverandør i utviklingen av norsk kriminalomsorg.

120

Medlemmenes nærkontakt med kriminalomsorgens virkelighet gir oss et solid grunnlag for meninger med tyngde, og vi evner å ivareta både medlemmenes og samfunnets interesser.

121

122

NFF har styrke som det største forbund i sektoren, og vi har troverdighet som faglig premissgiver. Det gir oss tillit som ansvarlig samfunnsaktør. En solid organisasjon som har et mandat fra det store flertall av de ansatte i kriminalomsorgen er avgjørende for å kunne ta kampen for de ansattes rettigheter.

123

124

NFF er tilsluttet landets desidert største hovedsammenslutning, Landsorganisasjonen i Norge, og er medlem av LO Stat. Dette gir organisatorisk og politisk styrke, med en støtte som er av stor verdi for forbundet og medlemmene.

125

126 2. Introduksjon

127

Med dette handlingsprogrammet for 2022–2026 fortsetter innsatsen fra foregående landsmøteperiode etter samme hovedinnretting. Flere enkeltsaker er videreført fra forrige program, mens noe av innsatsen spisses, særlig som følge av samfunnets utvikling og politikkenes dreining.

128

129

Foregående programperiode, 2018–2022, sammenfalt i hovedsak med én regjering.

130

Denne perioden, 2022–2026 startet med en annen. Prinsippene våre er de samme, uavhengig av hvilke partier som danner regjering. Hovedsakene vil derimot kunne variere, avhengig av politikken til den sittende regjering.

131

132

133

144 Fra 2013 så vi en endring i politisk praksis: En *budsjettpolitikk* med pålagt avbyråkratisering
145 og effektivisering førte til uforsvarlig lave driftsbudsjetter som umuliggjorde en forsvarlig
146 bemanning. Dette var en politikk for å redusere soningskøer, som inkluderte
147 soningseksport. Sammen med budsjettkutt førte denne politikken til en nedprioritering av
148 rehabilitering, og dermed en faglig uforsvarlig oppdragsgjennomføring.

149
150 NFF lykkes, etter målbevisst politisk innsats, å stanse omorganiseringen og
151 sentraliseringen av kriminalomsorgen, som ble forsøkt gjennomført mot de ansattes
152 anbefalinger og vilje. Vår forhåpning til ny regjering fra 2021 er både at en slik påtvunget
153 omstrukturering ikke forsøkes en gang til, og at de ansatte blir hørt ved framtidige
154 endringer. Ett skritt i riktig retning er regjeringens programforpliktelse om å innføre en
155 tillitsreform i offentlig sektor – og signalisert vilje til å gjenreise kriminalomsorgen.

156
157 Forbundets klare forventning til storting og regjering er en utvidelse av ressursrammene,
158 både til drift og investeringer. Det er en ufravikelig forutsetning for å gjenopprette en
159 kriminalomsorg med den kapasitet, kompetanse og kvalitet – med den faglige bemanning –
160 som en ansvarlig soningsgjennomføring krever. *Erkjennelse* av samfunnets og
161 kriminalomsorgens utfordringer, *anerkjennelse* av omsorgsfaglig kompetanse og
162 *verdsetting* av de ansattes innsats er et helt nødvendig grunnlag for å styrke
163 kriminalomsorgen. NFF skal bidra til å skape forståelse for utfordringer og peke på
164 løsninger.

165 166 **3. Verdigrunnlag**

167 NFF legger et verdisett til grunn for sitt arbeid. Det består særlig av et menneskesyn der
168 likeverd mellom mennesker og respekt for hverandre er grunnleggende og ufravikelig. NFF
169 skal hele tida arbeide for likestilling, og for forståelse for den enkeltes identitet. Forbundet
170 har derfor nulltoleranse for all slags diskriminering, trakassering og mobbing.

171
172 NFF skal verne om medlemmenes arbeidsmiljømessige, sosiale og økonomiske interesser
173 og rettigheter – i kriminalomsorgen og samfunnet. Respekt for hverandre i egen
174 organisasjon hører til dette verdibildet. Forbundet vil bidra til dette innad i fagbevegelsen
175 og utad i samfunnet, tuftet på fagbevegelsens idégrunnlag – for fellesskap og rettferdighet.

176
177 NFF har et verdiforankret forhold også til kriminalomsorg og straffedømte. Til dette hører
178 respekt for alle medmennesker, og forsvar av deres menneskeverd og rettigheter.

179 180 **4. Ambisjon**

181 NFF setter som overordnet ambisjon for programperioden at *norsk kriminalomsorg skal*
182 *gjenreises og styrkes*: Den må, etter flere års svekkelse, forsterkes og forbedres – politisk
183 og faglig – til gagn for ansatte og innsatte, og for hele det norske samfunnet.

184 185 **5. Hovedsaker**

186 NFFs landsmøte har med dette programmet fastslått hovedretningen for innsatsen i
187 perioden, med prinsipper og prioriteringer, forventninger og krav. Sammenfattet vil NFF
188 særlig arbeide med ambisjonen om å gjenreise og styrke en faglig forsvarlig

189 kriminalomsorg og å ivareta medlemmenes interesser. Det gjøres ved en prioritert
190 forbundsinnsetts innenfor rammen av tre satsingsområder – tre kriminalpolitiske
191 samfunnsloft – som skissert på neste side.
192

TRE PRIORITERTE INNSATSOMRÅDER I PROGRAMPERIODEN 2022–2026 – for å gjenreise og styrke norsk kriminalomsorg

Erkjennelse

Rettighetsløft

NFF mener det er helt nødvendig å knesette rettighetsprinsippet.

LOVLIGHET: Norge må etterleve nasjonale lover og internasjonale avtaler. Innsattes lovfestede rett til ansvarlig helsefaglig oppfølging, og stanse fengsling av barn.

KVINNER: Kriminalomsorgen må gi likeverdige tilbud for kvinnelige og mannlige straffedømte. I praksis betyr det bedre soningstilbud for kvinner. Særlig viktig er det at nærhetsprinsippet etterleves.

NFF vil arbeide for å løfte kriminalomsorgen på den politiske agenda.

POLITIKK: NFF vil øke oppmerksomheten om kriminalomsorg i nasjonal politikk og det offentlige rom. Det må skapes interesse og forståelse for utfordringene norsk kriminalomsorg, og samfunnet, står overfor.

FAG: NFF vil fremme en sømløs kriminalomsorg med fortsatt vekt på friomsorg og fornuftig bruk av alternative straffemetoder. Det er vesentlig å fokusere på fag, styrket programvirksomhet, rehabilitering og forvaltningssamarbeidet.

Anerkjennelse

Medarbeiderløft

NFF mener det er helt nødvendig å løfte medarbeiderne.

ARBEIDSVILKÅR: Lønns- og arbeidsvilkårene for ansatte i kriminalomsorgen må bedres. Kompensasjonen må speile krav og belastninger i krevende funksjoner, samt nødvendig, løpende faglig utvikling, med rom for etter- og videreutdanning i hele karriereløpet.

SIKKERHET: Ansatte i kriminalomsorgen må få bedre personlig sikkerhet i arbeidet. Ressurser må tilføres for å gjøre det mulig å løse oppdraget uten unødig risiko, og tiltak settes inn for å redusere et uansvarlig høyt trusselbilde og uakseptabelt omfang av vold.

NFF vil forsvare medlemmenes interesser – og styrke kriminalomsorgen.

LØNN: NFF vil fortsette å kjempe for å heve lønnsnivået til de lavtlønte i norsk kriminalomsorg. Avlønningen står ikke i stil med kravene til faget og risikoen ved yrkesutøvelsen. Ansatte må sikres ei lønn å leve av.

TILLITSREFORM: NFF vil holde fast på kravet om medbestemmelse, og arbeide for en tillitsreform i offentlig sektor – og innen egen etat. Tillit til ansatte frigjør tid; tid som trengs for å løse oppdraget: Tillit mellom ansatt og innsatt er helt avgjørende for rehabilitering av straffedømte.

Verdsettelse

Ressursløft

NFF mener det er helt nødvendig å styrke ressursrammene.

RESSURSER: Kriminalomsorgen må tilføres tilstrekkelige ressurser for å løse sitt oppdrag i tråd med Stortingets krav og samfunnets forventning, domfeltes rettigheter og medlemmenes interesser.

BEMANNING: En faglig forsvarlig kriminalomsorg forutsetter styrket bemanning for en sømløs soningsgjennomføring, og en oppgradert infrastruktur i én etat med desentralisert soning og oppfølging.

NFF vil styrke organisasjonen og påvirke politiske og faglig myndigheter.

ORGANISASJON: NFF som sterk arbeidstakerorganisasjon garanterer at medlemmenes interesser og rettigheter blir ivaretatt. Forbundet må kontinuerlig utvikles og styrkes for å løse oppdraget for medlemmene.

PÅVIRKNING: NFF er en kriminalpolitisk aktør som må forbli en tydelig faglig premissleverandør og politisk påvirker. Et sterkt forbund skal legge press på myndighetene for et ressursløft, for en kraftfull gjenreising og styrking av kriminalomsorgen.

193 **A: NFF I SAMFUNNET**

194 **Våre prinsipper**

195

196 [Målbilde]:

197 Kriminalomsorgen i **2026**

198 *Norsk kriminalomsorg har ressursrammer som muliggjør en bemanning for faglig forsvarlig*
199 *soningsgjennomføring og oppfølging av straffedømte. Det er forståelse for betydningen av*
200 *en styrket kriminalomsorg, og det er forpliktende politisk vilje til et fortsatt kraftfullt løft – for*
201 *en modernisert og desentralisert infrastruktur. Kriminalomsorg er anerkjent som et fag, og*
202 *innsatsen til kompetente medarbeidere blir sett og verdsatt.*

203

204

205 **II. SAMFUNNSROLLEN**

206

207 **NFF er en viktig samfunnsaktør. Forbundet bidrar til en god kriminalomsorg, og**
208 **dermed til samfunnets sikkerhet og innbyggernes trygghet. Vi har, og må ta, en**
209 **tydelig samfunnsrolle. Derved kan vi på én og samme tid forsvare medlemmene,**
210 **forsterke kriminalomsorgen og forbedre samfunnet.**

211

NFF er prinsipielt av den oppfatning at

- kriminalomsorg er en samfunnskritisk funksjon som krever større politisk bevissthet om utfordringer i straffegjennomføringen, og en styrking etter flere års svekkelse
- tillit er en avgjørende verdi i vårt samfunn, og at en tillitsreform i en sterk offentlig sektor – med en forsterket norsk arbeidslivsmoell – vil styrke kriminalomsorgen
- troverdigheten til norsk kriminalomsorg svekkes når innsatte og domfeltes grunnleggende rettigheter brytes, og at dette undergraver tillitsforholdet i straffegjennomføringen

NFF skal i programperioden særlig arbeide for å

- sette kriminalomsorgen inn i en større samfunnsmessig sammenheng, for å vise den vidtrekkende verdien av å investere i en faglig forsvarlig straffegjennomføring
- påvirke politiske myndigheter for å sikre kriminalomsorgen de nødvendige rammer for å kunne løse samfunnsoppdraget på en faglig forsvarlig måte, og som tjener hele samfunnet – i tråd med gjeldende lover og internasjonale konvensjoner
- bidra til at kriminalomsorgen skal være innovativ og løsningsorientert, for å ivareta domfeltes menneskerettigheter i hele straffegjennomføringen

212

213 **6. Samfunnsutviklingen**

214 NFF er tydelige på at det er politikerne som har ansvaret for at kriminalomsorgen blir satt i
215 stand til å gjennomføre samfunnsoppdraget

216

217 NFF er opptatt av en samfunnsutvikling som påvirker medlemmene både som ansatte i
218 norsk kriminalomsorg og som innbyggere i Norge. Våre medlemmer blir direkte berørt av
219 kriminalitetsutviklingen og kriminalpolitikken: Hvordan straff utmåles, hvilke domfelte som
220 ilegges hvilken type soning, og hvordan denne skal og kan gjennomføres i praksis.

221 NFF er opptatt av den politiske utvikling generelt, og partienes justis- og kriminalpolitikk
222 spesielt. Vi må forholde oss til en samlet straffegjennomføringskjede, med den til enhver tid
223 pågående diskusjon om reformer i og utvikling av politiet og domstolene, i tillegg til egen
224 sektor. Situasjonen i politi og domstoler har direkte følger for kriminalomsorgen.

225

226 NFF er opptatt av flere politikkområder som direkte eller indirekte berører medlemmenes
227 yrkesutøvelse, ikke minst helse- og sosialpolitikken. De overordnede politiske rammene, på
228 flere områder – der rusreformen er et aktuelt eksempel – har betydelig innvirkning også på
229 kriminalomsorgen og de ansattes muligheter til å løse oppdraget de er gitt av samfunnet.

230

231 NFF er opptatt av hvordan kriminalomsorgen oppfattes og diskuteres i samfunnet, og
232 hvordan omtalen og debatten påvirker rammevilkårene. Dette innvirker på medlemmenes
233 arbeidsforhold, anerkjennelsen av faget og samfunnsinnsatsen, verdsettelsen av
234 kompetanse og belastning, men til sjuende og sist også på soningsforhold og trygghet.

235

236 NFF er opptatt av utviklingen av offentlig sektor, og hvilke samfunnsoppgaver som skal
237 være et offentlig ansvar, og hvilke som kan overlates til andre. Vi er krystallklare på at
238 straffegjennomføring er et offentlig ansvar, der frivillige har en viktig rolle bl.a. for besøk og
239 oppfølging etter soning, men aldri kan erstatte fagpersonell i statlige etater og funksjoner.

240

241 NFF er opptatt av det norske samfunnets tillitskapital, og at tilliten mellom innbyggere og
242 myndigheter – og mellom folk – ikke svekkes. Utstrakt tillit er en ubetinget styrke ved vårt
243 samfunn. Tillit er essensen i kriminalomsorg som fag, og vi er opptatt av å få på plass en
244 tillitsreform i offentlig sektor, og at den norske arbeidslivsmodellen forsvares og forsterkes.

245

246 NFF er opptatt av kriminalomsorgens rolle i en tid med tiltagende usikkerhet på mange
247 områder. En klok kriminalpolitikk med en faglig god soningsgjennomføring og oppfølging er
248 med på å redusere utrygghet. Det forutsetter at Stortingets bevilgninger samsvarer med
249 dets krav og samfunnets forventninger. Det motsatte kan føre til svekket tillit og trygghet.

NFF forventer at

- kriminalpolitikk og kriminalomsorg løftes opp på den politiske agenda, og at regjeringen legger fram en stortingsmelding om politikk og praksis i sektoren
- myndighetene ser på hele straffesakskjeden når politiske endringer tas, og at konsekvensene for kriminalomsorgen blir vurdert og hensyntatt
- kriminalomsorgen forblir et offentlig anliggende og ansvar, og en klargjøring av grensesnittet mot andre fagetater og frivillige aktører

250

251 7. Samfunnsaktøren

252 NFF har en viktig rolle som samfunnsaktør, og tar ansvar for å påvirke avgjørende
253 ramme faktorer for våre medlemmer og alle ansatte, i hele kriminalomsorgen. Vi arbeider
254 for ansattes interesser og rettigheter direkte opp mot fagetaten og myndighetene, og
255 gjennom LO Stat; og for medlemmenes bredere interesser gjennom LO og det
256 fagligpolitiske samarbeidet.

257

258 NFF skal som et kompetent og offensivt fagforbund være en faglig premissgiver og politisk
259 pådriver for en styrket norsk kriminalomsorg. Med lang erfaring og dyp innsikt innenfra
260 kriminalomsorgen har vi en viktig rolle i å målbære synspunktene til de ansatte i sektoren;
261 de som er nærmest den utøvende virkeligheten og best kjenner hvor skoene trykker.

262
263 NFF vil arbeide for en kriminalomsorg som er best mulig organisert, og som skaper størst
264 mulig samfunnsverdi gjennom faglig fornuftig bruk av fellesskapets ressurser. Investering i
265 en kriminalomsorg med høy kvalitet, som er tilstrekkelig bemannet med rett kompetanse,
266 og der ansattes samfunnsinnsats verdsettes med mer enn ord, er framtidsrettet politikk.

267
268 NFF vil søke støtte hos alle gode krefter som aktivt og forpliktende går inn for en
269 gjenreisning og styrking av norsk kriminalomsorg. Vi vil synliggjøre betydningen av
270 kriminalomsorg som fag og verdien av anerkjennelse og verdsettelse, og samle bredest
271 mulig støtte for denne faglige politikken.

272

273 POLITISK PÅVIRKNING

274 Kriminalomsorgen er politisk styrt. NFF må derfor opptre som en politisk aktør for å kunne
275 påvirke rammevilkårene til sektoren for å kunne ivareta interessene til medlemmene. Vi er
276 partipolitisk uavhengig, og påvirker partier og prosesser for å få gjennomslag for våre saker
277 og standpunkt der dette er mulig å oppnå. Målet er alltid å sikre et flertall i Stortinget.

278

279 NFF tar standpunkt, og skal fremme sine synspunkt. Politisk påvirkning er og må være en
280 hovedoppgave for et fagforbund. Vi må utvikle egne løsningskisser der det er nødvendig,
281 og engasjere andre aktører i debatt for å belyse vesentlige problemstillinger og sikre et
282 opplyst ordskip. Vi kan og skal bidra med tung sakkunnskap og stor faglig troverdighet.

283

284 Fagbevegelsen er en politisk kraft med betydelig innflytelse over samfunnsutviklingen. NFF
285 er det klart største forbund innen sin sektor, og har i tillegg valgt å søke styrke ved å stå
286 tilsluttet LO, og innen det faglige fellesskapet LO Stat utgjør. Våre saker styrkes ved at vi
287 påvirker LO gjennom et konstruktivt fagligpolitisk samarbeid, særlig innenfor justissektoren.

288

289 FAGLIG MEDVIRKNING

290 Arbeidslivet i Norge er tuftet på den norske modellen, og på lover og sentrale avtaleverk
291 som sikrer arbeidstakeres rettigheter. Fagbevegelsen har sikret seg en plass ved bordet,
292 og har rett til medbestemmelse og medvirkning. Arbeidsgiver forsøker tidvis å svekke
293 ansattes innflytelse ved ikke alltid å følge avtaleverkets forutsetninger og intensjoner.

294

295 Forbundet organiserer arbeidstakere innen et fagfelt som i realiteten har én arbeidsgiver:
296 Staten gjennom Kriminalomsorgsdirektoratet. Forholdet til KDI er derfor vesentlig for våre
297 medlemmer. Samtidig er rollen og karakteren til etaten avgjørende, og vi vil arbeid for at
298 KDI styrkes som fagetat, med klare politiske føringer og med en dimensjonering for å
299 kunne løse pålagte oppgaver.

300

301

302

303 OFFENTLIG OPPTREDEN

304 Kriminalomsorg vies for lite politisk oppmerksomhet. NFF er det toneangivende forbund i
305 sektoren, og skal reise debatt. NFF er og skal være den faglig-politiske premissleverandør
306 når saker som gjelder våre medlemmer diskuteres og forhandles. Det fordrer at forbundet
307 har en anerkjent og respektert posisjon *internt* i kriminalomsorgen og *eksternt* i samfunnet.

308

309 NFF skal alltid være synlig i samfunnet, gjennom aktiv offentlig opptreden, på flere arenaer.
310 Som fagforbund vil vi alltid sette medlemmenes interesser fremst; som faglig premissgiver
311 vil vi være en partner for myndighetene i en ansvarlig utvikling av norsk kriminalomsorg –
312 og en motstander av tiltak som svekker den.

NFF forventer at

- politiske og faglige myndigheter anerkjenner verdien som ligger i forbundets posisjon og medlemmenes kompetanse, og trekker oss aktivt med i prosesser

313

314 **III. KRIMINALOMSORGEN**

315

316

317

318

319

NFF har verdifull kompetanse. Forbundets medlemmer utgjør førstelinja i norsk kriminalomsorg. De har førstehånds kunnskap om, innsikt i og forståelse for utfordringer og muligheter i sektoren. Dermed har NFF også klare oppfatninger om nødvendige politiske prioriteringer, og vil målbære disse med kraft.

NFF mener at

- norsk kriminalomsorg må gjenreises og styrkes, faglig, politisk og økonomisk, etter flere år med faktisk nedbygging og uforsvarlig svekket kvalitet i soningsgjennomføringen
- juridiske krav og politiske forutsetninger på flere områder blir brutt, inkl. behandling av psykisk syke, fengsling av ungdom og soningsforhold for kvinner
- straffnivået i saker med vold mot kriminalomsorgens ansatte sidestilles med andre offentlige ansatte.
- belegget i fengslene ikke skal overskride 90 %
- det ikke skal være innsatte med behandlingstrengende psykiske lidelser i fengslene.

NFF skal i programperioden særlig arbeide for å

- skape økt forståelse for betydningen av en god kriminalomsorg som svarer på alle rettighetskrav, og som bidrar til økt trygghet i samfunnet
- sikre ressursrammer som gjør det mulig å reetablere en god programvirksomhet og rehabilitering, i en sømløs og integrert kriminalomsorg
- få til en gjenoppbygging av kriminalomsorgen hvor styrket bemanning i fengslene og i friomsorgen er en prioritert oppgave

320

321

8. Status 2022

322

323

324

325

326

NFF er av den klare oppfatning at norsk kriminalomsorg har blitt bygd ned gjennom de to foregående landsmøteperioder. Dette viser seg særlig gjennom en altfor lav bemanning, som går ut over kvaliteten på soningstilbudet, og dermed på rehabiliteringen. Det gjør seg dertil utslag i for dårlige fysiske arbeids- og soningsforhold ved mange enheter.

327

328

329

330

NFF ser på situasjonen ved inngangen til landsmøteperioden 2022–2026 som relativt kritisk på flere områder: Kriminalomsorgen klarer ikke å levere på grunnleggende rettigheter de soningsdømte har som medborgere. Dette skyldes for lav bemanning og mangelfulle tilbud – noe som igjen er en konsekvens av for stramme ressursrammer.

331

332

333

334

335

336

NFF er også opptatt av at flere faglige og politiske prinsipper for norsk kriminalomsorg er forlatt i praksis, eller er blitt utfordret. Dette gjelder ikke minst like soningsforhold og tilbud for kvinnelige innsatte, noe som svikter. Nærhetsprinsippet utfordres særlig for kvinner, men også generelt ved forsøk på sentralisering av soningstilbud gjennom omorganisering.

337

338

339

340

Forskning og flere rapporter slår fast at kvinner blir diskriminert i norske fengsler i dag. De har ikke tilsvarende forhold som menn, verken når det gjelder fysiske fasiliteter eller innhold i soningen. Siden de er en minoritet i et fengsel med begge kjønn blir de daglig nedprioritert. Dette er både en systematisk og tilfeldig diskriminering som ikke kan fortsette.

341 Det trengs tilfredsstillende skjermede tilbud og bedre fasiliteter til kvinnene, et langt bedre
342 faglig og relevant innhold her og nå. Dette må prioriteres i påvente av at det kommer
343 fullverdige enheter for kvinner.

344

345 Forbundet opplever en nedbygging av førstelinja og kraftige angrep på nattbemanningen.
346 Å optimalisere bemanning er en av de mest effektive måtene å balansere budsjettet på.
347 Reduseringen av nattbemanning er et typisk eksempel på dette. En tilsynelatende god
348 løsning skaper problemer når budsjettreduksjon går på bekostning av de ansattes og
349 innsattes sikkerhet. Det er flere eksempler hvor økonomi settes foran sikkerheten.

350

351 FAGLIG STATUS

352 Kriminalomsorg må anerkjennes som et fagfelt så vel som en samfunnsak. Det tilbys
353 høyere akademisk utdanning innen sektoren, med mulighet for å ta en bachelorgrad ved
354 Kriminalomsorgens høyskole og kompetansesenter (KRUS). NFF er opptatt av at både
355 formal- og realkompetanse må anerkjennes og verdsettes, også ved tilsettinger.

356

357 Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) er en selvstendig fagetat underlagt Justis- og
358 beredskapsdepartementet (JD). Vi er opptatt av at det må være et tydelig skille i roller og
359 ansvar mellom det politisk styrende nivå (JD) og det utøvende etatsnivå (KDI).

360

361 NFF er en pådriver for at kriminalomsorgen skal ivareta sitt samfunnsoppdrag på best
362 mulig måte. Dette er både et faglig og politisk spørsmål. Oppdraget gis av politiske
363 myndigheter, og det skal løses av fagetaten. Forbundet arbeider for en kriminalomsorg
364 som leverer på oppdraget som er gitt i straffegjennomføringslovens formålsparagraf:

365

366 *«Straffen skal gjennomføres på en måte som tar hensyn til formålet med straffen, som*
367 *motvirker nye straffbare handlinger, som er betryggende for samfunnet og som innenfor*
368 *disse rammene sikrer de innsatte tilfredsstillende forhold. Det skal gis tilbud om*
369 *gjenopprettende prosess under straffegjennomføringen. Ved varetektsfengsling skal*
370 *kriminalomsorgen legge forholdene til rette for å avhjelpe negative virkninger av isolasjon.»*

371

372 Her ligger mange krevende, kriminalomsorgsfaglige oppgaver. Til disse hører særlig
373 forebygging av ny kriminalitet som følge av tilbakefall, samt forebygging av radikalisering.
374 Det må skje med et faglig forankret og gjennomført soningsopplegg tilpasset den enkelte, i
375 en sømløst integrert kriminalomsorg med komplementær fagkompetanse i alle regioner.

376

377

378 NFF konstaterer at seneste års kutt i driftsrammer bl.a. har medført nedbemanning og
379 minimumsbemanning. Dette har resultert i mindre tilstedeværelse med innsatte og at det
380 har svekket det faglige, rehabiliterende innholdet i straffegjennomføringen, og dermed:
381 Svekkede mulighetene til å oppfylle kriminalomsorgens politiske og faglige intensjoner.

382

383 Det faglige arbeidet har ved mange enheter i perioder ligget nede, og har hatt mer preg av
384 å være anstalter for oppbevaring mer enn arenaer for rehabilitering.

385

386

387

388

389

POLITISK STATUS

390

Kriminalpolitikk er etter NFFs oppfatning et generelt sett forsømt politikkområde, og må løftes fram som det viktige samfunnsanliggende det er. Norsk kriminalomsorg – faglig og organisatorisk – må være forankret i en tydeligere politisk retning, understøttet av en klar politisk vilje. Forbundet etterlyser en grundig kriminalpolitisk gjennomgang og debatt.

394

395

NFF ser det som særdeles alvorlig at det ikke er tatt politisk ansvar for en kriminalomsorg som sikrer at norske lover og internasjonale konvensjoner etterlevs. Det er politisk og faglig graverende at Norge, til tross for gjentatt kritikk, ikke evner å gi unge straffedømte og personer med alvorlige helseutfordringer de tilbud de gjennom lov har krav på.

396

397

398

399

400

Straffesakskjeden må ses som ett hele bestående av ulike etater og funksjoner. Til tross for at de er samlet under samme departement (JD), må NFF kritisk konstatere at det her ikke har vært ført en helhetlig politikk. De seneste år har det blitt gjennomført isolerte reformer innen politi og domstoler – og forsøk på omorganisering av kriminalomsorgen.

401

402

403

404

405

ØKONOMISK STATUS

406

Kriminalomsorgen opplevde over flere år kutt i driftsbudsjettene, og har derved fått redusert muligheten til å løse samfunnsoppdraget det er gitt av Stortinget. NFF har hele tiden markert motstand mot disse nedskjæringene. I 2021 ble denne negative utviklingen bremsset gjennom en påplussing av budsjettet, selv om ABE-praksisen ble videreført.

407

408

409

410

411

NFF har påpekt at det må skilles mellom investerings- og driftsbudsjett. Som følge av noen større utbygginger har det vært en samlet økning i budsjettene, mens de økonomiske rammene for driften er blitt strammere. Dette ble påpekt også av KDI. Forbundet har særlig advart mot svekket bemanning, som også er urovekkende i forhold til sikkerhet i fengslene.

412

413

414

415

416

FYSISK STATUS

417

Kriminalomsorgen disponerer en bygningsmasse av høyst variabel kvalitet. Dette medfører til dels svært ulike sonings- og tjenesteforhold, som ved enkelte enheter ikke holder akseptabelt nivå. Dette undergraver intensjonen ved straffegjennomføringen, og vanskeliggjør en faglig forsvarlig gjennomføring av soningsforløpet flere steder.

418

419

420

421

422

Det er et betydelig etterslep på bygningsmessig vedlikehold, med et anslått investeringsbehov på flere milliarder kroner de nærmeste årene. Det er stort behov for å erstatte enkelte av eksisterende fengsler med nybygg. Statsbygg bør fortsatt ha det operative ansvaret for en hensiktsmessig, framtidig forvaltning av kriminalomsorgens omfattende og mangartede bygningsmasse.

423

424

425

426

427

Det er de siste årene satt opp nye fengselsbygg etter M2015 modellen. Før det besluttes å bruke M2015 ved kommende kapasitetsutvidelser må det foreligge en evaluering.

428

429

430

9. Kriminalpolitiske prioriteringer

431 NFF har gjennom mange år engasjert seg i utformingen av norsk kriminalpolitikk, med vekt
432 på kriminalomsorgens innretting og organisering.

433

434 NFF er tilhenger av en kriminalomsorg der soning og oppfølging tilrettelegges for å nå
435 samfunns målet om redusert tilbakefall til ny kriminalitet. Dette innbefatter fortsatt økt bruk
436 av elektronisk kontroll og samfunnsstraff.

NFF forventer at

- regjeringen framlegger en ny stortingsmelding som omfatter innhold i soningen, slik at kriminalomsorgens faglige forutsetninger tydeliggjøres
- regjeringen stopper ethvert forsøk på å outsource kriminalomsorgens oppgaver

437

438 **10. Kriminalomsorgens ressurser**

439 NFF er opptatt av at kriminalomsorgen må få de ressurser som trengs for å sikre at de
440 politiske ambisjoner og faglige intensjoner etterleveres, som forutsetning for måloppnåelse.
441 Forbundet ser her på helheten av nødvendige og tilgjengelige ressurser, som særlig består
442 av de menneskelige, økonomiske og fysiske innsatsfaktorer.

443

444 Forbundet konstaterer at politiske ambisjoner ikke er blitt fulgt opp av politisk vilje til å sikre
445 en ressursramme som gjør det mulig å innfri myndighetenes krav og samfunnets
446 forventninger til en ansvarlig kriminalomsorg. Dette har ført til en for lav bemanning, som
447 særlig har gått ut over kvaliteten på soningsgjennomføringen, men også arbeidsmiljøet.

448

449 MENNESKELIGE RESSURSER

450 NFF er tydelig på at kriminalomsorgens viktigste ressurs er og blir menneskene som bekler
451 de mange funksjonene knyttet til soning og oppfølging, i alle deler av etaten. Det vil ikke
452 være mulig å høyne kvaliteten på soningsgjennomføringen til et akseptabelt nivå, og sikre
453 de straffedømte deres rettigheter, uten en gjennomgående styrking av bemanningen.

454

455 De menneskelige ressursene handler både om *kvantitet* og *kvalitet* sett opp mot
456 *kompleksiteten* i oppdragene de ansatte er satt til å gjøre, og de *krav* oppgavene stiller.
457 Dette handler også om den *kompensasjon* de ansatte mottar, også sett i forhold til den
458 arbeidsbelastning og det arbeidsmiljø de lever med.

459

460 Kravene til kompetanse er ikke konstante, men fagkompetanse er et ufravikelig krav. Ut
461 over grunnkompetansen, må utdanningen og etterutdanningen i kriminalomsorgen
462 samsvare med de faktiske utfordringer i sektoren og utviklingen i samfunnet. Det må også
463 utarbeides kompetanseplaner for sektoren, enhetene, funksjonene – og hver medarbeider.
464 Ansatte må ha like muligheter til kompetanseheving uavhengig av region og arbeidssted.

465

466 ØKONOMISKE RESSURSER

467 Det er nødvendig med en målrettet styrking av kriminalomsorgens driftsbudsjett. Gjennom
468 de to foregående landsmøteperiodene var det en negativ utvikling, der sektorens
469 driftsbudsjetter ikke sto i forhold til overordnet oppdrag og detaljerte målsettinger.

470 Forbundet ser det som nødvendig å få fram konsekvensene av iverksatte og igangsatte
471 tiltak, og som vil få konsekvenser for tryggheten til ansatte og innsatte.

472

473 Gjenreising og styrking av kriminalomsorgen de kommende år, med en faglig forsvarlig
474 bemanning og en soningsgjennomføring som samsvarer med politiske føringer, forutsetter
475 en vesentlig opptrapping av investeringene i sektoren. NFF ser det som helt nødvendig
476 med en tydelig, forpliktende økonomisk opptrappingsplan, forankret i politiske mål og
477 faglige krav.

NFF forventer at

- bemannings- og ressurstilgangen må stå i forhold til de oppgavene kriminalomsorgen er satt til å løse, med tilførsel av økte driftsmidler og styrking av bemanningen
- økte ressursrammer kommer, for å muliggjøre en revitalisering av programvirksomheten, og at samarbeid mellom skole og verkdrift fortsatt utvikles og prioriteres
- det iverksettes en planmessig opptrapping av investeringer i fysisk og teknisk infrastruktur
- friomsorgen tilføres tilstrekkelig midler for å kunne utføre sitt samfunnsoppdrag.

478

479

480 11. Kriminalomsorgens organisering

481 NFF er opptatt av at kriminalomsorgen er hensiktsmessig organisert – ut fra tre kriterier:
482 Organiseringen skal svare på de politiske mål og faglige forutsetninger; den skal ivareta
483 interessene til ansatte og domfelte, og sikre at deres rettigheter ivaretas; og ved endringer
484 skal de ansatte, gjennom deres organisasjoner, involveres gjennom hele prosessen.

485

486 Disse kriteriene ble ikke lagt til grunn ved forsøkene på en omorganisering i forrige
487 landsmøteperiode, som bl.a. ville ført til fjerning av det regionale leddet i kriminalomsorgen.
488 NFF opplevde mangelfull og kritikkverdig medvirkning fra direktorat og departement, men
489 lyktes i få et stortingsflertall til å forhindre at forslagene kunne gjennomføres.

490

491 NFF er ikke avvisende til organisatoriske og strukturelle endringer hvis de fører til en bedre
492 kriminalomsorg, og så lenge de er faglig begrunnet og ikke økonomisk drevet. Vi er åpne
493 for endringer som medfører innsparing i deler av sektoren, hvis de ikke går ut over kvalitet
494 og sikkerhet – og så lenge de brukes til å styrke driften i andre deler av etaten.

495

496 Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) ble opprettet i 2013. NFF var en pådriver for å opprette
497 et eget direktorat som skulle etablere et klarere skille mellom politisk og faglig styring.

498

499 Nærhetsprinsippet er et av de bærende retts- og likhetsprinsipper i norsk kriminalomsorg,
500 og er særlig viktig for innsatte med barn, familie og annet nettverk. Dette prinsippet

NFF forventer at

- hovedstrukturen i kriminalomsorgen videreføres
- friomsorgen videreføres som selvstendige enheter i hele landet der hvor det er ønskelig
- KDI viser en større faglig synlighet og utviser klarere støtte til sine ansatte i kriminalomsorgen

501 utfordres både av nedlegging av små enheter og av for få soningsplasser for kvinner. En
502 desentralisert struktur er derfor også et rettighetsspørsmål.

503

504 **12. Kriminalomsorgens infrastruktur**

505 NFF er opptatt av at kriminalomsorgen har en funksjonell og framtidsrettet fysisk og digital
506 infrastruktur. Dette er ikke tilfellet i dag, og det er nødvendig med en samlet vurdering av
507 rådende situasjon, antatte behov og framtidige muligheter. Infrastrukturbehov må dertil ta
508 utgangspunkt i en gjennomgang og oppdatering av norsk kriminalpolitikk.

509

510 BYGNINGSMASSE

511 NFF konstaterer at det i forrige landsmøteperiode ble åpnet nytt fengsel i Agder. Dette
512 bedrer tilbudet i regionen, og gir kriminalomsorgen flere nye høysikkerhetsplasser. Vi
513 minner om at dette til dels har gått på bekostning av flere verdifulle åpne soningsplasser.
514 Forbundet er tydelig på at det er et faglig begrunnet behov for flere åpne anstalter.

515

516 Oppgradering av gammel bygningsmasse og bygging av nye anlegg er kostnadskrevende.
517 NFF etterlyser en oppdatert gjennomgang av bygningsmessig status og framtidige behov,
518 forankret i et nytt kriminalpolitisk fundament. For å ivareta ulike faglige og formelle hensyn,
519 herunder nærhetsprinsippet, bør det ses på hvordan framtidens anstalter bør designes.

520

521 NFF er tydelig på at den operative erfaringen i kriminalomsorgen, med realkompetansen
522 fra førstelinja, finnes hos de ansatte – på alle nivåer, i alle deler av sektoren. I utforming av
523 framtidens enheter må de ansatte og deres erfaringer, trekkes aktivt og konstruktivt inn. På
524 samme måte må andre fagfolk fra andre relevante aktører tas inn i kreative prosesser.

525

526 Mangfoldet av enheter er viktig for å legge til rette for en individbasert, faglig tilpasset
527 straffegjennomføring. Gode straffegjennomføringsarenaer i en desentralisert fengsels- og
528 friomsorgsstruktur må være førende ved endring. NFF er, på faglig grunnlag, mot at mindre
529 fengsler skal legges ned på grunn av størrelse.

530 Kvinner skal ha samme soningstilbud som menn.

531

532 TEKNOLOGI

533 Digitalisering i offentlig sektor er et politisk krav og en funksjonell nødvendighet. NFF ser
534 behovet for og mulighetene ved digitalisering også i kriminalomsorgen. Vi legger til grunn
535 at nye løsninger skal bidra til en mer sømløs, enklere og sikrere hverdag for ansatte.
536 Vurderinger må inkludere hensyn til personvern, og ved kontroll av ansatte må medvirkning
537 forutsettes.

538

539 Digitaliseringen må være et supplement til den menneskelige ressursen, og forbundet kan
540 ikke være med på løsninger hvor ansatte erstattes av ulike digitale løsninger.

541

542 NFF ser verdien av digitale løsninger på administrativt nivå, men effekten forutsetter
543 nødvendig opplæring av brukerne, i alle ledd. Digitale løsninger kan effektivisere noen
544 oppgaver, men vil aldri kunne erstatte menneskelige relasjoner som er en grunnleggende

545 forutsetning for rehabilitering av straffedømte.

546

NFF krever at

- bygningsmassen er tilpasset en funksjonell og framtidsrettet kriminalomsorg, og ivaretar hensynet til faglig innhold, sikkerhet og arbeidsmiljø
- friomsorgskontorene er hensiktsmessig utformet både med indre og ytre sikkerhetsstrategi for å kunne gjennomføre de ulike typer straffegjennomføring som drives i friomsorgen
- narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) tilføres økte ressurser for å ivareta kravene domstolene setter til gjennomføringen
- det gjennomføres grundige evalueringer av oppgaver tilført friomsorgen de senere år, målt opp mot ressurstilgang, av driftsmidler, kapasitet og kompetanse
- de ansatte tas med på råd i videre digitalisering av etaten og deres arbeidsoppgaver, også for derved å dele sine erfaringer og bidra til en mer effektiv og sikrere innføring og bruk av nye teknologiske løsninger

547

548

549

550 **B: NFF FOR MEDLEMMENE**

551 Våre prioriteringer

552

553 [Målbilde]:

554 Forbundet **2026**

555 *Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund har styrket sin organisatoriske kraft og politiske*
556 *gjennomslagskraft som faglig premissleverandør i det offentlige ordskiftet og forsvare av*
557 *medlemmenes interesser og rettigheter. Forbundet har bidratt til økt anerkjennelse av*
558 *kriminalomsorgens medarbeidere, og sørget for en forsterket verdsettelse av ansattes*
559 *innsats. I dette arbeidet har forbundet fått solid støtte fra LO og LO Stat.*

560

561

562 **IV. ORGANISASJONEN**

563

564 **NFF organiserer ansatte i norsk kriminalomsorg. Forbundet er til for å ivareta**
565 **medlemmenes interesser og forsvare deres rettigheter. Innsatsen er i avgjørende**
566 **grad tuftet på en organisasjon med en sterk faglig og politisk posisjon og dyktige**
567 **tillitsvalgte som påtar seg verv og bidrar til rekruttering av nye medlemmer.**

568

NFF vil i programperioden prioritere arbeidet med å

- sikre et medarbeiderløft for kriminalomsorgens ansatte, med økt anerkjennelse og høyere verdsettelse av deres kompetanse, innsats og belastning
- gjennomgå hele forbundsstrukturen for å styrke NFF som organisasjon for alle ansatte i kriminalomsorgen, og forbundets posisjon i justissektoren og samfunnet
- styrke egen synlighet i sektoren og samfunnet, for å forsterke forbundets evne til å løfte fram og sikre gjennomslag i prioriterte kriminalpolitiske saker
- styrke medbestemmelsen på alle nivåer

569

570 **13. Forbundet**

571 NFF er kriminalomsorgens største og eldste forbund. Vedtektene fastslår at NFF er en
572 partipolitisk uavhengig organisasjon tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge og LO Stat.
573 Forbundets mål er å samle alle lønnstakere innen kriminalomsorgen i ett forbund, for
574 derved i fellesskap å arbeide for best mulige faglige, sosiale og økonomiske vilkår.

575

576 TILLITSVALGTE

577 NFFs tillitsvalgte er forbundets viktigste ressurs. Rekruttering og skoling av nye
578 tillitsvalgte er avgjørende for forbundets framtid. Gjennom tillitsvalgtarbeidet opparbeider
579 den enkelte tillitsvalgte seg kompetanse og erfaring. Dette må likestilles med andre
580 lederfunksjoner og gi karrieremuligheter i kriminalomsorgen.

581

582 POSISJON

583 NFF er avhengig av en sterk stilling både i kriminalomsorgen og offentligheten for å sikre
584 gjennomslag for sine saker. Forbundet har gjennom mange års solid innsats opparbeidet
585 en slik posisjon, og den må forvaltes og forsterkes. Til dette hører at man har en tydelig
586 profil, med klare standpunkt, og at disse fremmes gjennom i alle relevante fora.

NFF skal

- styrke motivasjonen til og skoleringen av sine tillitsvalgte
- aktivt fremme sine synspunkter og standpunkt i offentligheten

587

588

589

14. Medlemmene

590

NFF er en demokratisk styrt medlemsorganisasjon. NFF er til for medlemmene, som legger premissene for forbundets arbeid gjennom landsmøtet, valgte organer og tillitsvalgte.

591

592

Ivaretagelse av medlemmene som gruppe, og oppfølging av den enkelte ved behov, er hovedoppgaven. Forbundet skal gjøre seg tilliten fortjent gjennom handling.

593

594

595

REKRUTTERING

596

NFF får politisk gjennomslag ved å representere flertallet av de ansatte i kriminalomsorgen.

597

Måltrettet rekruttering og systematisk ivaretagelse av medlemmenes interesser sikrer denne posisjonen og gjennomslagskraften. Alle organisasjonsledd skal mobilisere for verving, og

598

599

lokale tillitsvalgte skal ta imot og ta seg særlig av nye medlemmer.

600

601

NFF UNG

602

NFF har medlemmer i alle deler av kriminalomsorgen, og over hele landet. Forbundet

603

har etablert et eget utvalg for å ivareta yngre medlemmers interesse: NFF ung. Det er en ressurs for forbundet sentralt, regionalt og lokalt, og en strategisk verdi for rekruttering av yngre ansatte i sektoren. NFF ung representerer forbundet i LOs ungdomsutvalg.

604

605

606

NFF skal

- kontinuerlig drive måltrettet kommunikasjon og verving for ytterligere å styrke laget, lokalt, regionalt og sentralt
- arbeide for alle medlemmer i hele kriminalomsorgen, og særlig sikre rekruttering og oppfølging av de unge

607

608 **V. FAGLIGPOLITIKKEN**

609

610

611

612

613

614

NFF er en markant fagligpolitisk aktør i norsk kriminalomsorg. Forbundet er en forsvarer av medlemmenes rettigheter og en medspiller i samfunnets utvikling av kvalitet i denne del av strafferettspleien. Kvalitet henger tett sammen med ressurser til sektoren, inklusive ansattes kompetanseutvikling og arbeidsforhold, og ikke minst sikkerheten på arbeidsplassen.

NFF vil i programperioden prioritere arbeidet med å

- bedre ansattes lønnsvilkår innenfor en enhetlig lønnsutvikling, med en kompensasjon som speiler det krevende samfunnsoppdraget og bidrar til rekruttering av kvalifiserte ansatte
- ivareta de ansattes interesser ved eventuelle nedlegginger og omorganiseringer, og sikre en ansvarlig bemanning med riktig kompetanse, og med fast tilsetting på heltid som hovedregel
- sikre planmessig kompetanseutvikling i hele kriminalomsorgen, løfte formalkompetansen og samtidig sikre en tydelig verdsetting av realkompetanse
- få på plass en trygg yrkesskadeforsikring for alle ansatte i kriminalomsorgen. Denne må også dekke skader under øvelser og trening som ansatte er pålagt å gjennomføre i arbeidstiden.

615

616

617

15. Anerkjennelse

618

619

620

621

622

NFF er en forkjemper for kriminalomsorgens ansatte, deres faglige anerkjennelse og mulighetene for kontinuerlig kompetanseutvikling. Bredere anerkjennelse av faget og kompetansen er også en forutsetning for å øke forståelsen for at kriminalomsorgen som samfunnsaktør må styrkes.

623

KOMPETANSE

624

625

626

627

628

629

630

631

God utdanning, støttet av forskning og fagutvikling, er nødvendig for at kriminalomsorgens tiltak skal holde høy kvalitet og tilfredsstillende standard. Kriminalomsorgen må være en lærende og utviklingsorientert organisasjon med et mål om livslang læring. Med et ivaretagende og inkluderende personalperspektiv setter NFF *kompetanse* i fokus. En systematisk etter- og videreutdanning vil sikre at hele kriminalomsorgen og dens ansatte vil holde et høyt faglig nivå. Derved vil de ansatte også kvalifisere seg for flere stillinger, noe som er både i kriminalomsorgens, de ansattes og samfunnets interesse.

632

633

634

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter (KRUS) må være den foretrukne samarbeidspartner for opplæring og kursing av ansatte.

635

636

637

638

639

640

641

NFF går inn for at KRUS skal bli en fullverdig høgskole med utdanning på masternivå, og styrket forskningskapasitet. Samtidig må den verdifulle, erfaringsbaserte realkompetansen til ansatte uten høgskoleutdanning utnyttes, og de samlede menneskelige ressursene i sektoren videreutvikles. Her inngår ikke minst et anseelsesløft for fengselsbetjentene. Det må være et mål at alle som ønsker enkeltfag på KRUS får tilbud om det»

642 PERSONALPOLITIKK

643 NFF understreker at de ansatte er og blir kriminalomsorgens viktigste ressurs. Etatens HR-
644 strategi må være førende for hvordan ansatte skal ivaretas, med personalplaner og
645 personalplanlegging må gis høy prioritet. Kriminalomsorgen må sette seg mål for hva som
646 skal kjennetegne personalsammensetning, kompetanse og rekruttering i et langsiktig
647 perspektiv. Ledere og tillitsvalgte har et felles ansvar for at personalbehandlingen er i tråd
648 med lover og avtaleverk.

649

650 Ved nedlegging eller omorganisering av enheter må hensynet til de ansatte ha høyeste
651 prioritet i planlegging og gjennomføring. I forbindelse med nybygging og utvidelser i
652 eksisterende anlegg må HMS-kravene ivaretas og et godt fysisk arbeidsmiljø vektlegges.

653

654 Det er behov for nye og alternative måter å tilrettelegge turnus på, som tar utgangspunkt i
655 ansattes behov og nyere forskning. Turnus bør innrettes slik at arbeidstakere ikke utsettes
656 for fysiske og psykiske belastninger. Ved planlegging og utforming av turnus skal det
657 legges vekt på å forebygge uhelse, samtidig som det tilstrebes en ordning som tar hensyn
658 til arbeidsmiljø og fritid, og som fremmer trivsel. Tillitsvalgte og verneombud skal så tidlig
659 som mulig involveres i utarbeidelse av turnuser.

660

661 Seniorer er en viktig personalressurs i kriminalomsorgen. Det må legges vekt på en
662 målrettet seniorpolitikk, med tiltak som tar hensyn til disse arbeidstakerne. Tiltakene må
663 utarbeides i samarbeid med den enkelte arbeidstaker, slik at flere kan stå i arbeid til
664 pensjonsalder.

665

666 LEDELSE

667 NFF forutsetter at kriminalomsorgen aktivt arbeider for å rekruttere og utvikle ledere med
668 størst mulig relevant kompetanse i alle ledd. Det tilstrebes at det i større grad enn til nå
669 rekrutteres ledere innen egen etat, for derved å sikre tilgang på personell med kunnskap
670 om og erfaring fra samfunnssektoren og fagområdet.

671

672 KULTUR

673 God ledelse og en sunn kultur er viktige bestanddeler i et godt arbeidsmiljø, hvor ledere og
674 ansatte trives og hvor det er mulig å arbeide med faglig og personlig utvikling.

675

676 De seneste år har det vært stor usikkerhet om framtiden for fengsels- og friomsorgslederne
677 i kriminalomsorgen. Helt siden 2014 har de levd under trussel om å bli omorganisert. Det
678 oppleves ikke som at det er et miljø for konstruktive diskusjoner om kriminalomsorgens
679 veivalg. Derimot dras ledere inn i utallige endringsprosesser, mens det som er utfordringen
680 – gjennomføre oppdraget på en best mulig måte til beste for ansatte, innsatte og
681 samfunnet – ikke oppleves å bli tatt tak i.

682

683

684

685

686

687

NFF krever at

- heltid skal være hovedregelen, og at ansatte i kriminalomsorgen ansettes fast der det er et konstant behov og ledige stillinger
- arbeidsgiver må kartlegge ansattes formelle og reelle kompetanse
- alle ansatte som arbeider med domfelte og innsatte skal gis faglig og metodisk veiledning i arbeidstiden
- verksbetjentutdanningen må videreutvikles også med tanke på KRUS som høgskole
- det må tilføres økte ressurser til programvirksomhet og kontaktbetjentarbeid
- tillegg som gis i forhold til arbeid med enkelte innsattegrupper må gis alle ansatte som jobber med denne gruppen. Både i verksdrift og på avdeling
- ansatte ikke utsettes for unødig overvåking og kontroll som følge av innføring av ny teknologi, og at personvern og integritet ivaretas
- alle nyutdannede fengselsbetjenter skal tilbys fast arbeid etter gjennomført pliktår
- alle ansatte må ha en stillingsbeskrivelse
- arbeidet med en fullverdig bemanningsanalyse, som bør resultere i en bemanningsnorm, gjennomføres og presenteres
- alle ledige stillinger og vikariater lyses ut, og vakter dekkes opp
- det gjennomføres ROS-analyse når bemanningsplaner endres, og disse må ligge som en forutsetning i alt arbeid i kriminalomsorgen

688

689

690

16. Verdsettelse

691

692

693

694

695

696

TARIFF

697

698

699

700

701

702

703

704

705

PENSJON

706

707

708

709

710

SÆRALDERSGRENSER

711

712

713

714

715

Særaldersgrenser for det operative personellet er innført på bakgrunn av de særskilte belastningene ansatte har i møte med de innsatte, og pålagt turnusarbeid. Regjeringen Solberg fjernet i 2021 plikten til å fratruke ved oppnådd pensjonsalder. Regjeringen Støre har tatt inn i Hurdalsplattformen at dette skal reverseres.

716 Det ble i 2022 inngått en prosessavtale mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
717 LO, Unio, YS, Akademikerne, KS og Spekter. Formålet med avtalen er å sikre nødvendig
718 framdrift i arbeidet med å oppfylle avtalen av 3. mars 2018 angående særaldersgrenser.
719

720 OMSORGSFAGLIG ARBEID

721 For å lykkes med samfunnsoppdraget kreves det en helhetlig tankegang omkring
722 metodene som brukes og soningsinnhold. Arbeidet med dette bør starte på KRUS og
723 implementeres i anstaltene og friomsorgskontorene. NFF ser med bekymring på at det
724 faglige arbeidet er redusert de senere år. Denne utviklingen må snus, med en ny satsing
725 på innhold, for å kunne nå kriminalomsorgens mål og kriminalpolitikkenes formål.
726

727 NFF er bekymret for konsekvensene av mindre tilstedeværelse og kontakt med de
728 innsatte. Strukturert miljøarbeid er en god arbeidsform, men betinger tilstedeværelse.
729 Kontaktbetjentordningen er en bærebjelke i målrettet og strukturert rehabiliteringsarbeid,
730 og trenger en styrking og revitalisering.
731

732 Friomsorgen arbeider målrettet med de ulike straffegjennomføringene utenfor anstalt.
733 Samfunnsstraff er også en svært godt egnet soningsform for mange domfelte. For å lykkes
734 med tilbakeføringsarbeidet er det bl.a. avgjørende at det er nok oppdragsgivere.
735

736 Påtalemyndighetene og domstolene må bli bedre til å vurdere samfunnsstraff som et
737 alternativ til EK og ubetinget fengselsstraff. Forbundet er positiv til EK, men advarer mot å
738 gjøre ordningen til en soningsmaskin kun med fokus på gjennomføring av straff. En
739 utvidelse av EK uten tilstrekkelig styrking av bemanningen vil redusere kvaliteten på
740 innholdet i straffegjennomføringen.
741

742 Ungdomsstraff ble etablert som en straffereaksjon i 2014, og lagt under konfliktrådene.
743 NFF mente at ungdomsstraffen burde vært lagt under friomsorgen, da denne har utstrakt
744 kunnskap og kompetanse innen straffegjennomføring. I praksis er mye av gjennomføringen
745 blitt lagt til friomsorgen. Dette er tidkrevende oppgaver som ikke reflekteres i økte
746 driftsrammer, og som ytterligere svekker førstelinjas forutsetninger for å løse oppdrag.
747 Forbundet er fortsatt av den oppfatning at ungdomsstraffen burde vært overført til
748 friomsorgen.
749

750 En god tilbakeføring av innsatte/domfelte krever en velfungerende, samarbeidende
751 kriminalomsorg, i tillegg til et godt samarbeid med øvrige forvaltningspartnere. En sømløs
752 kriminalomsorg fordrer et etatssystem som forenkler arbeidsprosessene mellom fengsler
753 og friomsorgen. NFF ser på erfaringssamlinger mellom fengsel og friomsorg som viktig for
754 å oppnå en best mulig tilbakeføring. Arbeidsdriften er svært sentral i det faglige arbeidet,
755 og må involveres i det daglige arbeidet med de innsatte. Vedtatt arbeidsdriftsstrategi er et
756 godt grunnlag, men forutsetter oppfølging med ressurser.
757

758 Alle verksbetjenter bør få samme tilbud som fengselsapirantene får i emnet tilbakeføring og
759 miljøarbeid. (KRUS2300), for derved bedre å utnytte den betydelige tiden de tilbringer
760 sammen med de innsatte – med de muligheter det gir for å bli kjent og utvikle tillitsfulle

761 relasjoner. Denne arenaen for påvirkning blir i dag ikke optimalt utnyttet. Dertil burde
762 verksbetjentene ha kjennskap til veiledningsteknikker, og dypere forståelse for
763 rusproblematikk.
764
765 Strategien for straffegjennomføring for kvinner i varetekt og under soning er et godt
766 grunnlag for at kvinner skal få likeverdige soningsforhold som menn. Det må være et
767 grunnleggende prinsipp at kvinner skal ha samme tilbud under soning som menn, og at
768 nærhetsprinsippet skal ivaretas.

NFF krever at

- medlemmenes kjøpekraft skal forbedres
- relevant kompetanseheving skal gi ekstra lønn
- grunnlønnen for de som driver straffegjennomføring må samsvare med pålagt oppdrag.
- kompensasjon for ubekvem arbeidstid økes
- lønnspolitikken skal inneholde en god seniorpolitikk
- arbeidsdriftsstrategien følges opp med økonomiske ressurser og kompetanse
- ingen fengsler eller friomsorgskontorer legges ned før et nytt alternativ er etablert
- flere soningsplasser etableres ut fra forventet behov
- det skal være egne fengsler for kvinner, og flere soningsplasser, flere steder i landet

769

770

771 **17. Arbeidsforhold**

772 NFF er opptatt av å sikre ansatte gode og trygge arbeidsforhold. Ansatte skal vernes mot
773 vold- og trusler mot seg selv og sin familie. Statistikkene viser at mange utsettes for vold-
774 og trusler. For å sikre et trygt og godt arbeidsmiljø må arbeidsgiver gjøre de nødvendige
775 undersøkelser for å kunne forebygge alvorlige og uønskede hendelser.
776 Forbundet ser det som høyst nødvendig å kartlegge ansattes arbeidssituasjon for å kunne
777 komme med konkrete tiltak for å forbedre situasjonen.

778

779 ARBEIDSMILJØ

780 NFF krever prioritert innsats for et forsvarlig, trygt og utviklende arbeidsmiljø. Arbeidsgiver
781 har et særlig ansvar for å legge forholdene til rette for dette. Når budsjettene kuttes,
782 innsatte blir mer krevende og bemanningen minskes, øker forekomsten av vold og
783 trusselhendelser. Dette bidrar til et dårligere soningsmiljø for de domfelte og et utrygt
784 arbeidsmiljø for de ansatte.

785

786 NFF understreker nødvendigheten av å være bevisst på at økningen i alternative
787 soningsformer utenfor murene påvirker sammensetningen av innsatte i anstaltene. Dette
788 medfører mer krevende innsatte, som krever mer ressurser for å kunne håndteres.

789

790 Bedriftshelsetjenesten skal være en sentral medspiller i utvikling av det gode
791 arbeidsmiljøet. Det er viktig å legge til rette for variert arbeid når hovedarbeidet foregår
792 stillesittende.

793

794

795

796

797

SIKKERHET

798

NFF ser med stor bekymring på de seneste års sterke økning av volds- og trusselepisoder overfor ansatte i kriminalomsorgen. Økningen må tas på det største alvor av ledelsen i kriminalomsorgen og den politiske ledelsen i departementet.

801

802

NFF anser det som sannsynlig at det er en sammenheng mellom denne utviklingen, strammere ressursrammer og endret sammensetning av innsatte i de ulike soningsformene. Mange innsatte sliter med rus og psykiske problemer, og mange blir kasteballer mellom kriminalomsorgen og helsevesenet.

803

804

805

806

807

NFF understreker hvor viktig det er med tilstrekkelige ressurser og rett kunnskap, slik at de domfelte/ innsatte som er psykisk syke blir kartlagt og overført til mer egnede soningsformer. NFF forutsetter at begge departementene (JD og HD) har et sammenfallende syn på og oppmerksomhet rundt dette.

808

809

810

811

812

NFF vil fortsatt arbeide for å fremme en helhetlig sikkerhetstenkning. Forbundet vil rette oppmerksomheten mot statisk, dynamisk så vel som organisatorisk sikkerhet i norsk kriminalomsorg. Forbundet vil fortsatt argumentere for at sikkerheten avhenger av ressursrammer, både til fysisk sikring og med ansvarlig bemanning til forsvarlig kontaktbetjentarbeid, mulighet for god relasjonsbygging og programvirksomhet.

813

814

815

816

817

818

REKRUTTERING

819

Kriminalomsorgen står overfor en svært kritisk situasjon om det ikke iverksettes tiltak for å utdanne tilstrekkelig og beholde utdannede fengselsbetjenter. Det er bekymringsfullt at det er de relativt nyere utdannede fengselsbetjentene som slutter. Det foreligger ingen strategi fra arbeidsgiver for å rekruttere og beholde fengselsbetjenter, og det vil om få år være stor mangel på faglært arbeidskraft, med de alvorlige følger det får for kriminalomsorgen.

820

821

822

823

824

825

INFORMASJONSFLYT

826

NFF er av den oppfatning at informasjonsflyten mellom kriminalomsorgen og dens samarbeidspartnere må bedres for å kunne løse samfunnsoppdraget, avverge uønskede hendelser og bedre sikkerhetskulturen på de forskjellige enhetene.

827

828

829

830

NFF krever at

- arbeidsgiver legger til rette for helsefremmende tiltak i arbeidstiden
- alle ansatte skal ha medarbeidersamtaler
- varslingsplakaten følges og synliggjøres
- den dynamiske sikkerheten defineres som en del av innholdsarbeidet i soningen
- det skal være nulltoleranse for vold og trusler mot ansatte i kriminalomsorgen
- kriminalomsorgen må ha sikkerhetssystemer, perimetersikring og utstyr som er i samsvar med den teknologiske utviklingen tilgjengelig på alle enheter.
- det må etableres egne avdelinger for innsatte som utgjør en spesiell risiko for seg selv, andre innsatte og ansatte
- ingen ansatte i kriminalomsorgen skal jobbe alene med domfelte/innsatte
- et nytt etatssystem må ivareta hensynet til personvern, sikkerhet og brukervennlighet.
- IKT-systemene i sektoren må være oppdaterte på gjeldende lover og regelverk.
- alle ansatte i kriminalomsorgen må få nødvendig opplæring og oppfølging for å kunne bruke respektive IKT-verktøy effektivt og målrettet i det daglige arbeidet, og opplæring legges inn som en obligatorisk del av grunnutdanning og videreutdanning ved KRUS.
- det igangsettes forskning for å få mer kunnskap om ansattes arbeidssituasjon
- bruk av konsulenter?

831

832

833 **18. Medbestemmelse**

834 NFF står hardt på prinsippet om medbestemmelse i arbeidslivet, slik det også er fastsatt i
835 lov- og avtaleverk. Hovedavtalen og kriminalomsorgens tilpasningsavtale står sentralt for
836 NFFs virksomhet på alle nivåer. Hovedavtalens bestemmelser om samarbeid skal følges
837 opp av partene sentralt, regionalt og lokalt. NFF vil ikke akseptere at Hovedavtalens
838 bestemmelser blir svekket, og vil følge opp alle brudd på Hovedavtalen.

839

840 Forbundet kan ikke akseptere at det igangsettes prosesser uten at tillitsvalgte er informert
841 eller involvert.

NFF krever at

- arbeidsgiver følger hovedavtalens bokstav og intensjon, og at medbestemmelse gjøres gjeldende
- arbeidsgiver ved omorganisering og omstilling legger opp til prosesser som er i henhold til lov og avtaleverk.

842

843

844 **19. Tillitsreformen**

845 De seneste år har vi sett mange eksempler på endringer i arbeidslivet gjort uten forankring
846 blant ansatte og deres organisasjoner. Etter NFFs syn har dette styrt norsk kriminalomsorg
847 vekk fra «straff som virker» og mot økonomisk drevet «effektiv straffegjennomføring».

848

849 Eksempler på dette er nedlegging av plasser på lavere sikkerhet, flate prosentvise
850 budsjettkutt (ABE) som har ført til at vakante vakter ikke fylles og førstelinja svekkes, og
851 oppretting av såkalte «sømløspiloter» og forsøkt påtvunget endring i etatsstrukturen.

852

853 Tillitsreformen i kriminalomsorgen må ta høyde for å styrke ytre etat med regionene. Det vil
854 i praksis bety oppgaveforflytting fra sentralt til regionalt/lokalt nivå – nærmest den utøvende
855 tjenesten. Forbundet mener det bør foretas en helhetlig gjennomgang av kriminalomsorgen
856 inkl. direktoratet. Tillitsreformen må da være en viktig dimensjon, og legge til rette for å
857 styrke partsamarbeidet.

858

859 Gjennom tillitsvalgte og forbund bør førstelinja og regionene i større grad også kunne
860 påvirke innretningen av tildelinger over statsbudsjettet. Tillitsreformen, sammen med en
861 økonomisk opptrappingsplan, vil gi bedre tid til oppbygging av økt fagkompetanse, og
862 framfor alt: tid til å bruke den i praksis, for å løse samfunnsoppdraget.

863

NFF krever at

- tillitsreformen i kriminalomsorgen bidrar til å styrke ytre etat med regionene
- fellestjeneste legges til regionene
- meningsløs målstyring som stjeler tid fra ansattes arbeid med domfelte fjernes
- partsamarbeidet styrkes
- tillitsvalgte og deres forbund trekkes inn i startfasen når store oppgaver skal løses, og at løsningene i større grad bygges på og med tillit til de som står i det utøvende arbeidet

864

Innkommende forslag til endringer i dagens handlingsprogram

Sentralstyrets innstillinger

Innsendt

Forslag 1 NFF region sørvest

Under 10 hovedområder:

Frimsorgen – Ny setning: «Jobbe for at Friomsorgen får tilført nødvendige ressursar for å utføre samfunnsoppdraget.»

Sentralstyrets innstilling:

Tiltres og er tatt inn i nytt handlingsprogram pkt. 10

Forslag 2 fra NFF region sørvest

13.Kriminalomsorgens infrastruktur

Kulepkt 2 – «NFF forventer –

Flyttes under «NFF krever» som nytt kulepunkt.

(Forklaring: Dette er så viktig at burde stå under «krever»)

Sentralstyrets innstilling:

Forslaget støttes

Begrunnelse

Sentralstyret støtter at det bør kunne stilles krav og forslaget er tatt inn under nytt pkt. 12 i forslaget til handlingsprogram

Forslag 3 NFF region sørvest

24. Utdanning, kompetanse, forskning

NFF krever: kulepkt 3 – «at verksbetjentutdanningen må videreutvikles» - Tilleggssetning «og at ansatte kompenseres med høyere lønn når utdanningen er gjennomført.»

(Forklaring: Dette for å rekruttere og beholde arbeidskraft i arbeidsdriften.)

Sentralstyrets innstilling:

Forslaget oversendes sekretariatet.

Begrunnelse

Det er ikke inntatt konkrete tariffkrav i handlingsprogrammet. Det er utarbeidet et lønnspolitisk dokument som angir de overordnede målene forbundets tariffpolitikk.

Forslag 4- NFF i region sørvest

NFF krever: Nytt kulepunkt

«At alle som ønsker enkeltfag på KRUS får tilbud om det»
(forklaring – idag er det svært begrensede plasser)

Sentralstyrets innstilling:

Støtter intensjonen i forslaget og er tatt inn under pkt. 15 i forslaget til nytt handlingsprogram.

Begrunnelse

Det bør være en målsetning om at tilbudet om bachelor åpnes for flere enn i dag og det må arbeides politisk for å øke andelen bachelorplasser.

Forslag 5- NFF Bergen fengsel

Soningstilbud til kvinner i region vest

Forskning og rapport etter rapport slår fast at kvinner blir diskriminert i norske fengsler i dag. De har ikke tilsvarende forhold som menn, verken når det gjelder fysiske fasiliteter eller innhold i soningen. Siden de er en minoritet i et fengsel med begge kjønn blir de daglig nedprioritert. Dette er både en systematisk og tilfeldig diskriminering som ikke kan fortsette.

NFF Bergen fengsel ønsker et eget fengsel for kvinner i Region Vest snarest mulig.

I tiden fram til et slikt tilbud står klart er det svært viktig at Bergen fengsel blir tilført midler øremerket kvinner. Det trengs et tilfredsstillende skjermet tilbud og bedre fasiliteter til kvinner på avdelingene med høy sikkerhet, og det trengs et langt bedre faglig og relevant innhold for alle kvinnene som soner i Bergen fengsel. NFF Bergen fengsel krever at dette blir prioritert umiddelbart for å ivareta de kvinnene som lever livene sine i fengsel her og nå.

NFF krever:

At det prioriteres å etablere egen enhet for kvinner med fullverdig tilbud i region vest.

Sentralstyrets innstilling:

Intensjonen i forslaget tiltres og avsnitt en i forslaget er tatt inn i nytt handlingsprogram under pkt. 8. Kravet om å etablere nytt kvinnefengsel i region vest oversendes sentralstyret.

Begrunnelse:

Kvinner har et dårligere soningstilbud enn menn, og nedleggelsene i 2019 forverret situasjonen i flere regioner Det er flere steder i landet hvor det er behov for å etablere rene kvinneplasser og forslaget må inngå i en samlet plan fra forbundets side.

Forslag 6- NFF Bergen fengsel

Pkt.9- samfunnsikkerhet og trygghet

I tillegg til budsjettkutt og en forverret situasjon for ansatte og innsatte, har ansatte fått flere tilleggsoppgaver og krav. Ansatte føler seg litt umyndiggjort når det nå må fattes en

beslutning av en leder, hvis man skal gjennomføre en kroppsvisitasjon og/eller en urinprøve. Dette har ført til delvis handlingslammelse og en oppgitthet blant ansatte som resignerer. Ansatte har blitt usikre på hva som er tillatt og ikke.

I tillegg så jobbes det med at vi ikke lengre skal avlytte innsattes privattelefoner, samt at vi skal slutte å sjekke LAR-brukere etter inntak. Det vil si at LAR skal dele ut, uten vakthold og etterkontroll. LAR-medisin, sammen med annen legal medisin er det rusmiddelet som er overrepresentert som illegale inntak i Bergen fengsel de siste årene. Innsatte deler sin medisin med andre innsatte.

I Bergen fengsel, har vi flere tilfeller der innsatte har smuglet inn mobil og drevet narkohandel med å bestille narkotika over muren. Det viser hvor lett det er å organisere innsmugling, så lenge man ikke blir avlyttet.

Når det gjelder kroppsvisitasjon, så har vi svært få av dette nå. Allikevel har vi flere funn under kroppsvisitasjon i år. Innsatte vet/tror vi ikke visiterer dem, så skjuler de på kropp og det kan se ut som jevnlig kroppsvisitasjon som vi hadde tidligere, hadde en preventiv funksjon. Vi bør ikke ha disse tiltakene som fast rutine, men beslutningen bør ligge hos de ansatte som har den daglige kontakten med de innsatte.

Norsk kriminalomsorg er tuftet på humanitet og respekt med et godt verdigrunnlag i bunn, hvorfor blir vi da kritisert og umyndiggjort som om vi bruker unødvendige kontrolltiltak.

Regjeringen ønsker en tillitsreform i offentlig sektor og de uttaler at det er et av deres viktigste prosjekter. Les. Regjeringen.no.

Forslag: Jobbe for å gi mer beslutningsmyndighet og tillitt til fengselsbetjentene.

- Jobbe for å få frem konsekvensene av de tiltakene som er iverksatt og som det jobbes med, som vil få konsekvenser for tryggheten til ansatte og innsatte.

NFF region vest, regionstyret støtter forslaget som er fremlagt.

Sentralstyrets innstilling:

Tiltres

Begrunnelse

Forslaget er innarbeidet i nytt handlingsprogram pkt. 10.

Forslag 7- NFF Bergen fengsel

Jobbe for å bli kvitt en del av den unødvendige dokumentasjonen som kun er for statistikkens del. Den har ingen funksjon for innsattes progresjon i straffegjennomføringen.

- Dempe resultatkravet, men fjerne «andre tiltak».

NFF region vest, regionstyret støtter forslaget som er fremlagt.

Sentralstyrets innstilling:

Støtter intensjonen og oversendes sentralstyret for videre arbeid.

Begrunnelse:

Å fjerne meningsløs dokumentasjon er en del av tillitsreformen og det må være et mål å fjerne rapportering grunnet mangel på ansatte og hensiktsmessige lokaler. Det må være meningsfull aktivitet som bedrives.